

дец: «...и сам Боян, Петровий по-малкий брат, е бил в светлая оная битка под цариградскими стени предводител българския войски».¹ Още нещо — Раковски печати «народна песен», в която се говори за Боян като участник в похода на баща му Симеон срещу Цариград. В началото на петата строфа се споменава и Боян:

Трящи! Плющи! Бъян напред върви,
Клин си върти, път прорви, Златна врата гледа!²

Раковски печати и специална «народна песен» — «Боян войвода или български войски в Горна Моравия и в Боемия», дето се прославя бойния подвиг на Боян. Нещо повече — той смята, че този Боян «ся избрал за главни войвода в град Раково и че избирание ставало общенародно».³ Същите мисли изказва и в своята автобиография.⁴

Няма съмнение, че всички тези мисли и чувства на Раковски за Боян се намират в тясна зависимост от името и образа на Боян, прославен в прочутото староруско поетическо творение «Слово о полку Игореве». За сега трудно може да се установи прякото въздействие на това произведение (по липса на конкретни указания от самия Раковски, който никъде не го отбелязва), но в общи идеини концепции въздействието е безспорно. Много по-вероятно е това въздействие да е косвено. Горните мисли на Раковски се свързват със следните изрази от «Словото»: «Начати же ся тъй пъсни по былинамъ сего времени, а не по замышлению Бояню. Боянь бо вѣщий, аще кому хотяше пъснъ творити, то растѣкашется мыслию по древу, сѣрымъ вѣлкомъ по земли, шизымъ орломъ подъ облакы... О Бояне, соловио старого времени! Абы ты сия плѣкы ущекоталь, скача, славио, по мыслену древу, летая умомъ подъ сблакы, свивая славы оба полы сего времени, рища вѣ тропу Троянию чресъ поля на горы».⁵

Името на Боян се среща и в някои стихове на «Горски пътник»:

Славний, прехрабрий Боян
В врем' императора Иустина
Великий, силний Карап
В врем' императора Михайла.⁶

Макар и не много ярки, в «Горски пътник» се срещат и някои реминисценции от «Слово о полку Игореве». Също както в «Словото», като важна причина за покоряването на България от турците, Раковски сочи голямото несъгласие между българите, враждата и жаждата у тях за по-големи печалби:

Сили своя съвсем истъпивше,
Наблизо бяха горко пропasti.
Всяки несмислен първенство ище,
Водими скотски ст гнусни страсти.

¹ Г. С. Раковски. Горский пътник. Новий Сад, 1857, стр. 177.

² Г. С. Раковски. Няколко речи о Асеню Первому. Београд, 1860, стр. 69; вж. още стр. 70, 72, 119, 121—123. Вж. също М. Арнаудов. Очерки по българския фолклор. 1934, стр. 158—159, 534—535; Васил Пундев Боян Магьосникът. Историко-литературна студия, 1923, стр. 34—37. Относно апокрифната песен за обсадата на Цариград от Симеон проф. М. Арнаудов пише: «Никто по съдържание, нито по размер и език те могат да се вземат за автентични, и само един заслен от патриотически ентузиазъм дилетант би могъл да пъвяра, че има работа с истинска народна традиция» (Очерки по българския фолклор, стр. 159).

³ Г. С. Раковски. Няколко речи о Асеню Первому, стр. 123.

⁴ М. Арнаудов Съчинения на Г. С. Раковски. 1922, стр. 8.

⁵ «Слово о полку Игореве», под ред. В. П. Адроновой-Перетц, сер. «Литературные памятники», М.—Л., 1950, стр. 2, 6 (Следващите цитати са по това издание: Сл. о п. Иг., №).

⁶ Г. С. Раковски. Горский пътник. 1857, стр. 127.